

DZIEJE NAJNOWSZE

KWARTALNIK
POŚWIĘCONY
HISTORII
XX WIEKU

2-1978

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

DZIEJE NAJNOWSZE

Rocznik X

1978

2

Wrocław—Warszawa—Kraków—Gdańsk
Zakład Narodowy im. Ossolińskich
Wydawnictwo Polskiej Akademii Nauk
1978

<http://rcin.org.pl>

KOMITET REDAKCYJNY

Andrzej Bartnicki, Jan Borkowski, Andrzej Czarnik, Marian Marek Drozdowski, Krzysztof Dunin-Łasowicz, Eugeniusz Duraczyński, Hanna Jędruszczak, Piotr Łossowski, Waldemar Michowicz, Jan Molenda, Stanisław Sierpowski, Henryk Ślabek, Witold Stankiewicz, Jerzy Janusz Terej, Jan Tomicki, Roman Wapiński, Wojciech Wrzesiński, Janusz Żarnowski

REDAKTOR

Czesław Madajczyk

SEKRETARZ

Stanisława Lewandowska

Adres Redakcji

Instytut Historii PAN

Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. 31-02-61

Zakład Narodowy im. Ossolińskich — Wydawnictwo. Wrocław 1978.
Nakład: 1250 egz. Objętość: ark. wyd. 23,18, ark. druk. 16,25, ark.
form. A₁ 21,60. Papier druk. sat. kl. III, 80 g, 70 × 100. Oddano do
składania 12 III 1978. Podpisano do druku 7 VII 1978. Druk
ukończono w lipcu 1978 r. Wrocławska Drukarnia Naukowa.
Zam. nr 202/78 — S-86 — Cena zł 50.—

SPIS TREŚCI

Jerzy Jaros — Narastający zasób archiwalny w teorii i w praktyce	3
Bogdan Dopierała — Dostęp do morza w politycznej i gospodarczej myśli oraz praktyce ostatnich dziesięcioleci przed odzyskaniem niepodległości (ok. 1870–1918)	13
Jadwiga Krajewska — Książka w intelektualnym rozwoju robotników Królestwa Polskiego w latach 1870–1914	39
Barbara Poznańska — Klasy posiadające — burżuazja i ziemiaństwo — wobec przewrotu majowego 1926 r. i jego konsekwencji politycznych i społecznych	65
Karol Pawlak — Rywalizacja zwolenników liberalizmu i totalizmu w wielkopolskiej organizacji Stronnictwa Narodowego w latach 1934–1939	77
Eugeniusz Duraczyński — Socjaliści polscy 1939–1941 (Próba charakterystyki postaw i tendencji politycznych)	105
Tomasz Szarota — Niemcy w oczach Polaków podczas II wojny światowej	143
Jan Górski — Młodzież w latach odbudowy Warszawy 1944–1949	177

MISCELLANEA

Zygmunt Oleszczyk — Pogrzeb Nieznanego Żołnierza	195
--	-----

PRZEGLĄDY BADAŃ

Charles S. Maier — Kilka nowych prac o faszyzmie	199
--	-----

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Koalicja antyfaszystowska czy Wielka Koalicja? — Czesław Madajczyk	215
--	-----

•

H. Handke, <i>Strukturwandlungen der Arbeiterklasse und Staatsmonopolistische Regulierung der Klassenbeziehungen</i> — Jerzy Chodorowski	223
--	-----

<i>Von den baltischen Provinzen zu den baltischen Staaten 1917–1918</i> — Leon Kiewisz	230
--	-----

A. Zakrzewski, <i>Wincenty Witos — chłopski polityk i mąż stanu</i> — Krzysztof Dunin-Wąsowicz	
--	--

T. Sharp, <i>The Wartime Alliance and the Zonal Division of Germany</i> — Przemysław Grudziński	239
<i>Verfolgung und Widerstand unter dem Nazionalsozialismus in Baden</i> — Bogdan Koszel	242
D. Butler, A. Sloman, <i>British Political Facts 1900–1975</i> — Jadwiga Ki- werska	244

ŻYCIE NAUKOWE

Metodologiczne problemy dziejów Niemiec — Tadeusz Kotłowski .	247
Polityka mocarstw zachodnich wobec problemu niemieckiego w latach 1945- 1949 — Wojciech Krzyżaniak	250

СОДЕРЖАНИЕ

Ежи Ярос — Вопрос растущих архивных фондов в теории и практике	3
Богдан Доперала — Вопрос доступа к морю в политической и экономической мысли и практике в последние десятилетия перед приобретением независимости (ок. 1870—1918 гг.)	13
Ядвига Краевска — Роль книги в интеллектуальном развитии рабочих Королевства Польского в 1870—1914 гг.	39
Барбара Познаньска — Отношение имущих классов — буржуазии и дворянства — к майскому перевороту 1926 г. и его политические и социальные последствия	65
Кароль Павляк — Соперничество сторонников либерализма и тотализма в великопольской организации Национальной партии в 1934—1939 гг.	77
Эугениуш Дурачиньски — Польские социалисты в 1939—1941 гг.	105
Томаш Шарота — Немцы глазами поляков во время второй мировой войны	143
Ян Гурски — Роль молодежи в годы восстановления Варшавы (1944—1949)	177

РАЗНОЕ

Зыгмунт Олещик — Установление могилы Неизвестного солдата	195
---	-----

ОБЗОР ИССЛЕДОВАНИЙ

Шарль С. Майер — Несколько новых трудов о фашизме	199
---	-----

РЕЦЕНЗИОННЫЕ СТАТЬИ И РЕЦЕНЗИИ

НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ

CONTENTS

Jerzy Jaros — The Growth of Archival Materials in Theory and Practice	3
Bogdan Dopierała — Acces to the Sea in the Political and Economical Thought and Practice during the Last Decades before Regaining Independence (about 1870-1918)	13
Jadwiga Krajewska — Books in the Intellectual Development of the Workers in the Congress Kingdom of Poland between 1870-1914	39
Barbara Poznańska — Position Taken by the Bourgeoisie and Landed Gentry with Respect to the May Coup d'Etat in 1926 and Its Political and Social Consequences	65
Karol Pawlak — Competition between the Followers of Liberalism and Totalitarianism in the Greater Poland Branch of the National Party in the Years 1934-1939	77
Eugeniusz Duraczyński — Polish Socialists, 1939-1941 (An Attempt at Characterization of Attitudes and Political Tendencies)	105
Tomasz Szarota — Germans in the Eyes of Poles during World War II	143
Jan Górski — The Young in the Years of Warsaw's Rebuilding, 1944-1949	177

MISCELLANEA

Zygmunt Oleszczyk — The Funeral of the Unknown Soldier	195
--	-----

REVIEWS OF STUDIES

Charles S. Maier — Some New Works on Fascism	199
--	-----

REVIEW AND ARTICLES ON BOOKS

LIFE IN SCIENCE

TABLE DES MATIÈRES

Jerzy Jaros — L'accroissement des documents des archives dans la théorie et dans la pratique	3
Bogdan Dopierała — L'accès de la mer dans la pensée politique et économique ainsi que dans la pratique durant les dernières décennies d'années avant le recouvrement de l'indépendance (vers 1870-1918) . . .	13
Jadwiga Krajewska — Le livre dans le développement intellectuel des travailleurs dans le Royaume de Pologne aux années 1870-1914 . . .	39
Barbara Poznańska — L'attitude de la bourgeoisie et des propriétaires fonciers vis-à-vis du coup d'État en mai 1926 et de ses conséquences politiques et sociales	65
Karol Pawlak — La rivalité des partisans du libéralisme et du totalisme dans l'organisation du Parti National en Grande-Pologne aux années 1934-1939	77
Eugeniusz Duraczyński — Les socialistes polonais aux années 1939-1941 (L'essai portant sur la caractéristique des attitudes et des tendances politiques)	105
Tomasz Szarota — Les Allemands aux yeux des Polonais pendant la Seconde Guerre mondiale	143
Jan Górski — La jeunesse aux années de la restauration de Varsovie (1944-1949)	177

MISCELLANÉES

Zygmunt Oleszczyk — Les funérailles d'un Soldat Inconnu	195
---	-----

APERÇUS DE RECHERCHES

Charles S. Maier — Quelques ouvrages nouveaux sur le fascisme	199
---	-----

CRITIQUE ET ANALYSE DES LIVRES

VIE SCIENTIFIQUE

INHALTSVERZEICHNIS

Jerzy Jaros — Der anwachsende Archivbestand in Theorie und Praxis	3
Bogdan Dopierała — Der Zugang zum Meer im Denken und der politischen und wirtschaftlichen Praxis der letzten Jahrzehnte vor der Wiederlangung der Unabhängigkeit (ca. 1870–1918)	13
Jadwiga Krajewska — Das Buch in der intellektuellen Entwicklung der Arbeiter des Königreichs Polen in den Jahren 1870–1914	39
Barbara Poznańska — Die besitzenden Klassen — die Bourgeoisie und die Gutsbesitzer angesichts des Maiumsturzes des Jahres 1926 und dessen politische Konsequenzen	65
Karol Pawlak — Die Rivalität der Anhänger des Liberalismus und Totalismus in der Grosspolnischen Organisation der Nationalen Partei 1934–1939	77
Eugeniusz Duraczyński — Die polnischen Sozialisten 1939–1941	105
Tomasz Szarota — Die Deutschen in den Augen der Polen während des Zweiten Weltkrieges	143
Jan Górski — Die Jugend in den Jahren des Wiederaufbaus von Warschau 1944–1949	177

MISZELLANEEN

Zygmunt Oleszczyk — Das Begräbnis des Unbekannten Soldaten	195
--	-----

ÜBERSICHTEN ÜBER FORSCHUNGEN

Charles S. Maier — Einige neue Arbeiten über den Faschismus	199
---	-----

REZENSIONSARTIKEL UND REZENSIONEN

DAS WISSENSCHAFTLICHE LEBEN

Warunki prenumeraty

Cena prenumeraty półrocznej zł 100,—

Cena prenumeraty rocznej zł 200,—

Prenumeratę na kraj przyjmują Oddziały RSW „Prasa-Książka-Ruch” oraz urzędy pocztowe i doręczyciele

— w terminach:

— do 25 listopada na styczeń, I kwartał, I półrocze roku następnego i na cały rok następny,

— do dnia 10 miesiąca, poprzedzającego okres prenumeraty na pozostałe okresy roku bieżącego.

Jednostki gospodarki uspołecznionej, instytucje i organizacje społeczno-polityczne składają zamówienie w miejscowych Oddziałach RSW „Prasa-Książka-Ruch”.

Zakłady pracy i instytucje w miejscowościach, w których nie ma Oddziałów RSW, oraz prenumeratorzy indywidualni, zamawiają prenumeratę w urzędach pocztowych lub u doręczycieli.

Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę, która jest o 50% droższa od prenumeraty krajowej, przyjmuje RSW „Prasa-Książka-Ruch”, Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw, ul. Towarowa 28. 00-958 Warszawa, konto PKO nr 1531-71 w terminach podanych dla prenumeraty krajowej.

Sprzedaż numerów bieżących i archiwalnych:

w Księgarni Ośrodka Rozpowszechniania Wydawnictw Naukowych PAN, sprzedaż gotówkowa i wysyłkowa numerów bieżących i archiwalnych, płatność gotówką, przelewem lub za zaliczeniem pocztowym. Adres: OR PAN, Pałac Kultury i Nauki, 00-901 Warszawa, konto PKO 1531-912 I Oddział Warszawa.

Orders for this periodical from abroad can be placed with “Ars Polona” Krakowskie Przedmieście 7, 00-068 Warszawa, Poland

or with

— Kubon & Sanger, Inhaber Otto Sagner, D8 München 34 Postfach 68, Bundesrepublik Deutschland.

— EarlsCourt Publications Ltd., 130 Shepherd Bush Centre, London W 12, Great Britain.

— Licosa Commissionaria Sansoni, Via Lamarmora 45, 50 121 Firenze, Italy.